

NEEN ANDERE OUDE GROEIPLAATS VAN GALANTHUS NIVALIS L.?

(ontv. 17 juni 1957)

In het Correspondentieblad no. 2 wordt door Prof. De Jongh melding gemaakt van een waarschijnlijk zeer oude vindplaats van Galanthus nivalis L. bij Warmond. De schrijver besluit zijn artikel met de opmerking, dat wellicht ook elders in

ons land groeiplaatsen van *Galanthus* in betrekking gebracht kunnen worden met vroegere bewoning, die op een goed te dateren tijdstip een einde nam, terwijl de latere geschiedenis van het terrein eveneens bekend is.

Een dergelijk geval doet zich - hoewel uit een minder ver, maar daardoor ook minder grijs verleden daterend - waarschijnlijk voor in de Kijfhoek, een vrij grote duinvallei in het wingebied van de Duinwaterleiding van 's-Gravenhage, enige honderden meters ten n.o. van de meer bekende vallei Meyendel gelegen. Tegenwoordig is het grootste deel van de Kijfhoek bedekt door berkenbos en weinig wijst erop, dat in deze vallei in de vorige eeuw arbeiderswoningen gestaan hebben. Een archiefonderzoek wees echter uit, dat tijdens de ontginning van de vallei Meyendel ook in de Kijfhoek twee huisjes gebouwd werden, het eerste in 1832, het tweede enkele jaren later. Aan de hand van een oude kadastrale kaart kon de plaats van de beide woningen in het terrein opgespoord worden. Potscherven en stukjes baksteen, een oud houtwalletje, een nog terug te vinden omgrenzing van een vroegere tuin herinneren aan de bebouwing van weleer. Bovendien werden enige exemplaren van *Galanthus nivalis* aangetroffen, juist naast de plek, waar de meest zuidelijke van de beide woningen gestaan moet hebben.

Sneeuwkllokjes zijn overigens van de Kijfhoek niet bekend. Wel vindt men op één plaats in de naburige vallei Bierlap enige exemplaren. Deze laatste groeiplaats was reeds bij het IVON bekend; in het betreffende album werd hierbij opgemerkt, dat de soort aldaar uitgeplant was. Ook in de Bierlap hebben 2 woningen gestaan, echter niet nabij de huidige *Galanthus*-groeiplaats. Dat de soort inderdaad in de Bierlap uitgeplant is, lijkt zeer wel mogelijk, maar het is hoogst onwaarschijnlijk, dat de sneeuwkllokjes in de Kijfhoek in latere tijd uitgezet werden juist bij de plaats van de vroegere huisjes. Volgens het kadaster werden de huisjes in de Kijfhoek reeds in 1865 afgebroken, misschien waren zij al een aantal jaren voordien niet meer bewoond. Uit een kadastrale kaart van 1866 blijkt, dat ook de kleine perceeltjes, waarop gedurende de bewoning voor eigen gebruik enige land- en tuinbouwgewassen geteeld werden, inmiddels verlaten waren, zodat de gehele Kijfhoek als boshakhout aangegeven staat. Sindsdien hebben hier geen ingrijpende veranderingen plaats gehad. Het lijkt derhalve waarschijnlijk, dat *Galanthus nivalis* zich in de Kijfhoek reeds gedurende haast een eeuw in het berkenbos gehandhaaft heeft.

J.H.A. Boerboom.

Lab. voor Plantensystematiek en -geografie van de Landbouwhogeschool.